

RECENZIA: CESTA ZA HORIZONT KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ. KRITICKÁ REFLEXE V PRAXI

Editorky: Helena Košťálová, Markéta Cudlínová

EKS, 2021

Predstavovaná publikácia je výsledkom trojročnej spolupráce širokého projektového tímu autoriek a autorov z piatich krajín (z Českej republiky, Dánska, Grécka, Španielska a Veľkej Británie). Je to pomerne útlá knižôčka (105 strán) v mierne neštandardnom formáte, ale podľa autorov už i týmto formálnym znakom sa chce odlišovať od ostatných publikácií na našej knižnej poličke.

A zdá sa, že tento zámer sa podarilo naplniť veľmi dobre – už nahliadnutie do obsahu naznačuje, že sa tu otvárajú témy, ktoré nie sú bežnou, štandardnou súčasťou vzdelávacích či iných podporných programov pre kariérových poradcov a ďalších, ktorých zaujíma téma kariérového poradenstva a rozvoja kariéry – vlastnej i tých, ktorí sú v pozícii klientov. Stačí tu spomenúť aspoň niektoré z nich:

reflexívny prístup v profesijnom rozvoji (kariérového poradcu), sociálna spravodlivosť, etika a neustrannosť, kariérové poradenstvo ako trvalý konflikt (s otáznikom) či udržateľné alebo „zelené“ poradenstvo.

Publikácia je určená kariérovým poradcom a primárne sa zameriava práve na nich samotných ako aktérov kariérového poradenstva, až v druhom slede má pomôcť poradcom v ich priamej poradenskej praxi s klientami, ktorými sú tu najmä žiaci a študenti. Je rozčlenená do troch častí, logicky usporiadaných od jednotlivca (poradcu) cez jeho bezprostredné okolie až k širšiemu svetu. Jemným spojivom, ktoré prepája všetky tri časti i jednotlivé články od celkovo osemnástich autoriek a autorov, je kritická reflexia: nástroj umožňujúci poradcovi (ale v zásade komukoľvek, kto sa zamýšľa nad tým, čo a ako robí a chce to robiť lepšie, zodpovednejšie) permanentne reflektovať vlastnú činnosť, kriticky ju hodnotiť a vyvodzovať z toho pre seba príslušné konzekvencie.

Knižka otvára pomerne pestrú škálu tém, no vo väčšine prípadov kladie skôr otázky ako ucelené odpovede či hotové riešenia. Niektoré z tých otázok sú pritom aj trochu provokatívne či prinajmenšom znepokojujúce – v zmysle, že nedajú človeku pokoj, nútia ho premýšľať, nad

sebou samým, nad svetom okolo, nad všakovakými súvislosťami, s ktorými sa ako poradca vo svojej praxi stretáva.

Autori publikáciu poprekladali množstvom interaktívnych prvkov, poznámok na okraji (aj preto má vraj publikácia o centimeter na šírku viac), nechýbajú ani odkazy na ďalšie zdroje, mnohé z nich dostupné niekoľkými kliknutiami myši priamo od stola. To čitateľa často odvedie do rôznych bočných uličiek, aby sa tak o chvíľu vrátil na miesto odkiaľ predtým nakrátko odbehol. Nepôsobí to rušivo, naopak, obohacujúco, dáva nám to možnosť nazrieť aj tam, kam by sme sa inak možno nedostali. Navyše, knižka okrem samotného úvodu s návodom, ako s ňou pracovať, nemá vlastne jasný začiatok ani koniec, čitateľ si ju môže otvoriť – na mnohých miestach aj opakovane – kde sa mu to zapáči.

Nie je to knižka na jedno popoludnie, ani na jedno použitie. Nie je to ani ľahké čítanie, nie je určené pre rutinérov, ale pre premýšľavých ľudí, pre poradcov snažiacich sa robiť svoju prácu stále lepšie, pre poradcov reflektujúcich samých seba, svoju vlastnú profesionálnu i osobnú, ľudskú skúsenosť i meniaci sa svet okolo nás.

Publikácia má názov *Cesta za horizont kariérového poradenství* (s podtitulom *Kritická reflexe v praxi*) – zdá sa mi, že tých horizontov by sme v nej mohli nájsť aj viac, stačí len nazrieť za ne a vykročiť naznačeným smerom. Je to zaujímavé, podnetné a tiež veľmi potrebné čítanie.

Publikácia je dostupná na vyžiadanie na tejto adrese: <https://ekskurzy.cz/cs/nase-publikace>.

Štefan Grajčár

Združenie pre kariérové poradenstvo
a rozvoj kariéry